

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2017

Η οικονομία των ΗΠΑ και οι διμερείς οικονομικές και εμπορικές σχέσεις με την Ελλάδα

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ: ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ, ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ, ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ, ΣΙΚΑΓΟΥ

Ουάσιγκτων, Ιούνιος 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	3
2. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	4
ΑΕΠ - ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)	5
ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)	6
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	6
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	6
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ).....	6
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)	7
3. ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ – ΗΠΑ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ & ΣΙΚΑΓΟΥ)	8
ΔΙΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΤΤΙΡ.....	9
4. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ	10
ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ – Η.Π.Α. (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ).....	10
Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)	10
Β. ΚΟΡΥΦΑΙΑ 20 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΞΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΕ Η.Π.Α. (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)	11
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ – ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ – ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)	13
ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΣΕ Η.Π.Α. ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)	14
ΚΟΡΥΦΑΙΑ 15 ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΠΟ ΗΠΑ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ).....	14
ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ).....	16
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΣΙΚΑΓΟΥ).....	17
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ).....	17
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)	19

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΒΑΣΙΚΟΙ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ	4
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΛΑΔΩΝ ΣΕ ΑΕΠ	5
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΗΠΑ ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	7
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΗΠΑ	10
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΚΟΡΥΦΑΙΑ 20 ΕΞΑΓΟΜΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ (2017)	11
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΠΟ ΗΠΑ	14
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΗΠΑ	16
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΑΦΙΞΕΙΣ, ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ, ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΤΩΝ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ	17

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

(ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ) είναι η τρίτη μεγαλύτερη σε έκταση χώρα παγκοσμίως (μετά τη Ρωσία και τον Καναδά), με συνολική επιφάνεια 9.826.675 τετρ. χλμ. Περιλαμβάνει **πενήντα Πολιτείες και μια ομοσπονδιακή περιφέρεια** (District of Columbia - DC). Επίσης, κατέχει αρκετά εδάφη στον Ειρηνικό και την Καραϊβική. Πρωτεύουσα της χώρας είναι η **Washington, DC**.

Ο **πληθυσμός**¹ των ΗΠΑ εκτιμάται σε 327.554.947 κατοίκους (Απρίλιος 2017), κατέχοντας την 3^η θέση παγκοσμίως, μετά από την Κίνα και την Ινδία. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού συγκεντρώνεται στην περιοχή του Νότου (123.658.624 κάτ.), αν και πολυπληθέστερη Πολιτεία είναι η California στη Δυτική ακτή (39.536.653 κάτ.).

Δεν καταγράφεται επίσημη γλώσσα σε ομοσπονδιακό επίπεδο. Η **αγγλική** είναι η de facto γλώσσα της αμερικανικής Κυβέρνησης και

χρησιμοποιείται από το 79% του πληθυσμού, ενώ η **ισπανική** είναι η δεύτερη συχνότερα ομιλούμενη γλώσσα, την οποία χρησιμοποιεί το 13% του πληθυσμού.²

Το **Πολίτευμα** της χώρας είναι Ομοσπονδιακή Προεδρική Συνταγματική Δημοκρατία. Παράλληλα με την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, υπάρχουν και πολιτειακές κυβερνήσεις, οι οποίες έχουν ένα βαθμό αυτονομίας από την ομοσπονδιακή. Το νομικό σύστημα, σε ομοσπονδιακό επίπεδο, είναι βασισμένο στο αγγλικό δίκαιο. Σε πολιτειακό επίπεδο ισχύει το ίδιο, εκτός από την Πολιτεία της Λουϊζιάνα, η οποία βασίζεται στο Ναπολεόντειο αστικό κώδικα.

Την **εκτελεστική** εξουσία ασκούν ο Πρόεδρος και το Υπουργικό Συμβούλιο (ορίζεται από τον Πρόεδρο και εγκρίνεται από την Γερουσία). Το **Νομοθετικό** Σώμα είναι το Κογκρέσο, το οποίο αποτελείται από τη Γερουσία (100 έδρες, 2 μέλη από κάθε Πολιτεία εκλεγμένα με λαϊκή ψήφο για 6ετή θητεία) και τη Βουλή των Αντιπροσώπων (435 έδρες, μέλη εκλεγμένα απευθείας από τον λαό με 2ετή θητεία).

Στις 20/1/2017, ο **Donald Trump** ορκίστηκε **45^{ος} Πρόεδρος** των ΗΠΑ, μετά τη νίκη του έναντι της υποψήφιας των Δημοκρατικών, Hillary Clinton, κατά την 58^η προεδρική εκλογή που έλαβε χώρα στις 8/11/2016.

¹ US Census Bureau, <https://www.census.gov/popclock/>

² US Census Bureau, <https://www.census.gov/data/tables/2013/demo/2009-2013-lang-tables.html> (δεδομένα του 2013)

2. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

(ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Το 2017 η **οικονομική ανάπτυξη** των ΗΠΑ ξεπέρασε τις αρχικές προσδοκίες, φτάνοντας το 2,3%. Ωστόσο, η αύξηση της ανταγωνιστικότητας παραμένει σημαντική πρόκληση για την αμερικανική οικονομία. Η βελτίωση της παραγωγικότητας ήταν περιορισμένη και με χαμηλότερο ρυθμό σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Σύμφωνα με εκτιμήσεις αναλυτών, προκειμένου να παραμείνει η οικονομία των ΗΠΑ σε αναπτυξιακή πορεία, θα πρέπει να ενισχυθεί η παραγωγικότητα, βελτιώνοντας το επιχειρηματικό περιβάλλον και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα.

Αντίστοιχα, το **επίπεδο ευημερίας** στις ΗΠΑ - σύμφωνα με τον OECD - είναι σε ικανοποιητικά επίπεδα, χάρις και την οικονομική ανάπτυξη των τελευταίων ετών, βελτιώνοντας το διαθέσιμο εισόδημα και τον πλούτο των νοικοκυριών, την αγορά εργασίας και τις συνθήκες διαβίωσης των Αμερικανών πολιτών εν γένει.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Βασικοί Μακροοικονομικοί Δείκτες

	2015	2016	2017
Πραγματικό ΑΕΠ ³	18.120,7	18.624,7	19.390,6
Ρυθμός Ανάπτυξης (%)	2,9	1,5	2,3
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (δισ δολ.)	51,91	52,32	53,13
Ανεργία (%) ⁴	5,3	4,9	4,4
Πληθωρισμός (%) ⁵	0,1	1,2	1,9
Δημόσιο Χρέος (%ΑΕΠ) ⁶	105,4	107,1	107,8
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (Έλλειμμα, %ΑΕΠ) ⁷	-4,2	-4,9	μ/δ
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (%ΑΕΠ) ⁸	-2,40	-2,43	-2,40
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (δισ δολ.)	-434,6	-451,6	-466,2
Εξαγωγές (τρεις δολ.)	1,451	1,546	6,60%
Εισαγωγές (τρεις δολ.)	2,174	2,330	7.20%
Βραχυπρόθεσμο Επιτόκιο ⁹	0,2	0,6	1,1
Μακροπρόθεσμο Επιτόκιο ¹⁰	2,1	1,8	2,3

³ Πηγή: https://www.bea.gov/newsreleases/national/gdp/2018/pdf/gdp1q18_adv.pdf (Γραφείο Οικονομικής Ανάλυσης Αμερικανικού Υπουργείου Εμπορίου)

⁴ Πηγή: https://data.bls.gov/timeseries/LNU04000000?periods=Annual+Data&periods_option=specific_periods&years_option=all_years (Γραφείο Στατιστικής του Αμερικανικού Υπουργείου Εργασίας)

⁵ Πηγή: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/oecd-economic-outlook-volume-2016-issue-2/united-states_eco_outlook-v2016-2-49-en#_WTgfoGjyuM8 (OECD)

⁶ Πηγή: https://read.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-outlook-volume-2017-issue-1/financial-indicators-united-states_eco_outlook-v2017-1-table198-en#page1 (OECD). Σημειώνουμε ότι οι αμερικανικές αρχές όταν αναφέρονται στο δημόσιο χρέος, εννοούν το ομοσπονδιακό χρέος, το οποίο δεν περιλαμβάνει το χρέος των Πολιτειών και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

⁷ Πηγή: <https://data.oecd.org/gga/general-government-deficit.htm#indicator-chart> (OECD). Σημειώνουμε ότι περίοδος υπολογισμού είναι 01/10 – 30/9. Το οικονομικό έτος στις ΗΠΑ ξεκινάει 1 Οκτωβρίου.

⁸ Πηγή: <https://data.oecd.org/trade/current-account-balance.htm> (OECD)

⁹ Πηγή: <https://data.oecd.org/interest/short-term-interest-rates.htm#indicator-chart> (OECD)

¹⁰ Πηγή: <https://data.oecd.org/interest/long-term-interest-rates.htm> (OECD)

ΑΕΠ - Ρυθμός Ανάπτυξης

(ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Σύμφωνα με αναθεωρημένες εκτιμήσεις, ο **ρυθμός ανάπτυξης** ανήλθε το 2017 σε 2,3%, με βασικό όχημα την αμερικανική εγχώρια ζήτηση. Από την άλλη πλευρά, το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (gross domestic income) αναπτύχθηκε με ιδιαίτερα αργό ρυθμό σε σχέση με το ακαθάριστο εθνικό προϊόν (GDP), σημειώνοντας αύξηση ύψους μόλις 0,9% για το τελευταίο τρίμηνο και 1,7% συνολικά για το 2017.

Οι **μεσοπρόθεσμες προβλέψεις** για το ρυθμό ανάπτυξης, παρά τις προκλήσεις που αναφέρουν αναλυτές για την βελτίωση της παραγωγικότητας, παραμένουν θετικές. Ειδικότερα, για το 2018 προβλέπεται ανάπτυξη της τάξης του 2,9% και το 2019 σε 2,8%. Η φορολογική μεταρρύθμιση που ψηφίστηκε στα τέλη του 2017 (προβλέπει μειώσεις στη φορολογία), καθώς επίσης οι νέες επενδύσεις στον τομέα της έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων, σε συνδυασμό με την αύξηση στην τιμή του πετρελαίου, αναμένεται να ενισχύσουν το επιχειρηματικό περιβάλλον, υποστηρίζοντας έτσι την αναπτυξιακή πορεία της χώρας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Συμμετοχή κλάδων σε ΑΕΠ (προστιθέμενη αξία ανά κλάδο ως %ΑΕΠ) ¹¹

	2015	2016	2017
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	100	100	100
Ιδιωτικός τομέας	87,1	87,1	87,3
Γεωργία, δασοκομία, αλιεία, και κυνήγι	1,0	1,0	0,9
Εξόρυξη (συμπερ. πετρελαίου και φυσικού αερίου)	1,8	1,4	1,7
Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας	1,6	1,5	1,5
Κατασκευές	4,1	4,3	4,3
Μεταποίηση	12,1	11,7	11,6
Χονδρεμπόριο	6,1	5,9	5,9
Λιανεμπόριο	5,8	5,9	5,9
Μεταφορές και αποθήκευση	3,0	3,0	3,0
Ενημέρωση (publishing, broadcasting κ.λπ.)	4,8	4,9	4,8
Χρηματοπιστωτικές, μεσιτικές, ασφαλιστικές υπηρεσίες	20,5	20,9	20,9
Επαγγελματικές, επιστημονικές & τεχνικές δραστηριότητες	12,0	12,1	12,1
Εκπαίδευση, υγεία, υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας	8,2	8,4	8,4
Τέχνες, ψυχαγωγία, φιλοξενία/ καταλύματα, εστίαση	3,9	4,0	4,0
Άλλες υπηρεσίες (εκτός από τις δημόσιες)	2,2	2,2	2,2
Δημόσιος τομέας	12,9	12,9	12,7
Ομοσπονδία	4,0	4,0	3,9
Πολιτεία και Τοπική Αυτοδιοίκηση	8,9	8,9	8,8

¹¹ Πηγή: https://www.bea.gov/industry/gdpbyind_data.htm Γραφ. Οικονομικής Ανάλυσης του Αμερ. Υπ. Εμπορίου (BEA)

Αγορά εργασίας - Πληθωρισμός

(ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Αν και η ανεργία κυμάνθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα από τα αναμενόμενα, γεγονός που θα λογικά θα οδηγούσε σε πληθωριστικές πιέσεις, ο **πληθωρισμός** δεν έφτασε το στόχο, παραμένοντας και το 2017 σε χαμηλότερα επίπεδα (1,9%). Το 2017, το ποσοστό **ανεργίας** ανήλθε σε 4,4%. Συγκεκριμένα, το τελευταίο τρίμηνο του έτους, η ανεργία έπεσε στο 4,1%¹², σημειώνοντας το χαμηλότερο ποσοστό των τελευταίων 17 χρόνων.

Εμπορική πολιτική

(ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Ενώ κατά τα προηγούμενα έτη οι ΗΠΑ ακολουθούσαν μία σχετικά σταθερή εμπορική πολιτική, υποστηρίζοντας, μεταξύ άλλων, τη συμμετοχή της χώρας σε συμφωνίες περιφερειακής συνεργασίας, η νέα αμερικανική κυβέρνηση - υπό την Προεδρία Trump – φαίνεται πως ακολουθεί μία διαφοροποιημένη εμπορική πολιτική **με τάσεις προστατευτισμού**. Παραδείγματα αυτής της μεταστροφής είναι η απόφαση των ΗΠΑ να αποχωρήσουν από τη Σύμπραξη των Χωρών του Ειρηνικού (TPP), η έναρξη της επαναδιαπραγμάτευσης της Συμφωνίας Ελεύθερου Εμπορίου Βορείου Αμερικής (NAFTA) με τον Καναδά και το Μεξικό, καθώς επίσης και η παύση των διαπραγματεύσεων με την Ευρωπαϊκή Ένωση, για τη Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων (TTIP).

Σύμφωνα με τα διαγγέλματα του Προέδρου Trump, βασική προτεραιότητα της νέας κυβέρνησης είναι η μείωση των εμπορικών ελλειμμάτων και η ενίσχυση της εγχώριας βιομηχανίας. Σε αυτό το πλαίσιο, κατά το προηγούμενο έτος, ο Πρόεδρος Trump έδωσε εντολή στο αμερικανικό Υπουργείο Εμπορίου για τη διενέργεια σειράς ερευνών που αφορούν τις εισαγωγές βιομηχανικών προϊόντων. Ενδεικτικό επακόλουθο όλων αυτών των ενεργειών - που επηρεάζει και τις ελληνικές εξαγωγές - είναι η απόφαση που ελήφθη το 2018, για την επιβολή πολύ υψηλών δασμών στα εισαγόμενα προϊόντα χάλυβα και αλουμινίου.

Οικονομική πολιτική

(ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Η διευκολυντική (accommodative) **νομισματική πολιτική** που ξεκίνησε η Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ (Federal Reserve) το 2015 συνεχίστηκε και το 2017, αν και προς τα τέλη του 2017 άρχισε να μπαίνει σε σταδιακή διαδικασία ομαλοποίησης. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του OECD, τυχόν έντονες διαφοροποιήσεις μεταξύ των επιτοκίων στις ΗΠΑ και σε άλλες χώρες με ισχυρά νομίσματα, ενδέχεται να οδηγήσουν σε ανατίμηση του αμερικανικού δολαρίου και πιθανές πιέσεις στη χρηματοπιστωτική αγορά, λόγω των απροσδόκητων διακυμάνσεων στις ισοτιμίες.

Μέχρι στιγμής, οι εκτιμήσεις για το μακροπρόθεσμο επιτόκιο δεν ξεπερνούν το 3%, αφήνοντας πολύ μικρό περιθώριο αντίδρασης της FED σε ενδεχόμενη μελλοντική κρίση. Για αυτό το λόγο, η Fed επεξεργάζεται το ενδεχόμενο μεταρρύθμισης του πλαισίου της νομισματικής πολιτικής, εξετάζοντας το ενδεχόμενο αύξησης του στόχου για τον πληθωρισμό από τον υφιστάμενο στόχο του 2%.

Μετά από μία περίοδο ουδέτερης **δημοσιονομικής πολιτικής**, φαίνεται πως η νέα αμερικανική κυβέρνηση έχει στραφεί σε μία πιο επεκτατική πολιτική, δρομολογώντας την προαναφερθείσα φορολογική μεταρρύθμιση και αυξάνοντας τα όρια των δημοσίων δαπανών για το 2018 και το 2019.

¹² <https://data.bls.gov/timeseries/LNS14000000>

Επενδύσεις

(ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)

Η **Καθαρή Διεθνής Επενδυτική Θέση** (ΚΔΕΘ - NIIP) των ΗΠΑ στα τέλη του τετάρτου τριμήνου του 2017 ανήλθε στα -7.845,8 δις δολ.¹³, αυξημένη κατά 5,8% συγκριτικά με τα τέλη του 2016 (-8.318,4 δις δολ.). Κατά την ίδια περίοδο, τα περιουσιακά στοιχεία ανήλθαν σε 27.632,8 δις δολ., αυξημένα κατά 727,2 δις δολ. συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ οι υποχρεώσεις ανήλθαν σε 35.478,6 δις δολ., αυξημένες κατά 833,3 δις δολ σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.

Ως προς τις εισροές **Άμεσων Ξένων Επενδύσεων** (ΑΞΕ - FDI) στις ΗΠΑ, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία¹⁴, το 2016 οι δαπάνες των ξένων επενδυτών (εξαγορές, σύσταση νέων και επέκταση υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη χώρα) ανήλθαν σε 373,4 δις δολ., σημειώνοντας μείωση κατά 15% σε σχέση με το 2015. Το μεγαλύτερο ποσοστό αφορούσε για ακόμη μία χρονιά τις εξαγορές υφισταμένων επιχειρήσεων (365,7 δις δολ.). Συνολικά το συσσωρευμένο απόθεμα ΑΞΕ, στα τέλη του 2016 ανήλθε σε 3,9 τρις δολ.

Οι **τομείς** που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη εισροή κεφαλαίων είναι η βιομηχανία (129,4 δις δολ.), με πρωτεργάτη τη χημική βιομηχανία (64,7 δις δολ.), ενώ ακολουθεί ο κλάδος των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών - ασφαλειών. Οι άμεσες παραγωγικές επενδύσεις (greenfield), δηλ. οι δαπάνες είτε για τη δημιουργία καινούριων αμερικανικών εταιριών, είτε για την επέκταση ήδη υφισταμένων αμερικανικών εταιριών που ανήκουν σε επενδυτές ή εταιρίες του εξωτερικού, κινήθηκαν στα 7,7 δις δολ., ενώ οι προγραμματισμένες επενδύσεις (το κεφάλαιο του πρώτου έτους μαζί με το μελλοντικό επενδυμένο) ανέρχονται σε 22 δις δολ. Οι άμεσες παραγωγικές επενδύσεις κατά το 2016 πραγματοποιήθηκαν κυρίως στον κτηματομεσιτικό τομέα (1,6 δις που αντιστοιχεί στο 21% του συνόλου των greenfield επενδύσεων). Οι πολιτείες στις οποίες συγκεντρώθηκαν κατά κύριο λόγο οι εν λόγω επενδύσεις ήταν η Καλιφόρνια (1,3 δις δολ.) και η Νέα Υόρκη (1,2 δις δολ.).

Η σημαντικότερη **χώρα προέλευσης** (σε όρους τελικού πραγματικού ιδιοκτήτη – UBO) ήταν ο Καναδάς (58,5 δις δολ.), ενώ ακολουθούν το Ηνωμένο Βασίλειο (54,5 δις δολ.), η Ιρλανδία (35,4 δις δολ.) και η Ελβετία (34,9 δις δολ.). Από την άλλη πλευρά, ο σημαντικότερος **προορισμός** του επενδυμένου κεφαλαίου ήταν οι Πολιτείες της California (64,7 δις δολ.) και του Ιλλινόις (41,3 δις δολ.).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΝΕΕΣ ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΗΠΑ ΤΟ 2015 ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ¹⁵
(20 πρώτες, σε εκατ. δολ.)

Χώρα	Σύνολο	Εξαγορές	Σύσταση/Ίδρυση	Επέκταση
1 Καναδάς	58.502	56.910	1.263	329
2 Ηνωμένο Βασίλειο	54.496	54.352	117	28
3 Ιρλανδία	35.397	35.299	7	92
4 Ελβετία	34.880	34.798	21	61
5 Κίνα	27.619	26.819	775	25
6 Ολλανδία	23.260	23.242	14	3

¹³ Γραφ. Οικονομικής Ανάλυσης του Αμερ. Υπ. Εμπορίου (BEA): <http://1.usa.gov/1Dyljvd>

¹⁴ Πηγή: <https://www.bea.gov/newsreleases/international/fdi/fdinewsrelease.htm> (BEA)

¹⁵ Πηγή: <https://www.bea.gov/.../0817-new-foreign-direct-investment-in-the-united-states.pdf> (BEA)

7	Γαλλία	19.246	18.848	148	249
8	Ιαπωνία	18.206	17.123	824	259
9	Γερμανία	13.382	12.756	116	511
10	Νήσοι Ηνωμένου Βασιλείου, Καραϊβική	3.800	*	*	*
11	Ιταλία	1.818	882	670	266
12	Σουηδία	1.491	1.484	8	0
13	Ινδία	1.233	1.214	4	15
14	Ισραήλ	1.208	1.188	20	0
15	Δανία	534	419	66	49
16	Βέλγιο	171	*	21	*
17	Φινλανδία	171	*	3	*
28	Σαουδική Αραβία	64	64	0	0
19	Βραζιλία	42	*	2	*
20	Νότιος Αφρική	25	21	4	0

Σημείωση: Με αστερίσκο σημειώνονται τα ποσά που οι χώρες δεν δημοσιεύουν προκειμένου να αποφύγουν την αποκάλυψη στοιχείων επενδύσεων συγκεκριμένων εταιριών.

Το 2016 οι ΗΠΑ συνεχίζουν να καταλαμβάνουν την πρώτη θέση στην παγκόσμια κατάταξη όσον αφορά τις εισερχόμενες ροές ξένων άμεσων επενδύσεων. Ακολουθούνται από το Ηνωμένο Βασίλειο, την Κίνα, το Χονγκ Κονγκ, την Ολλανδία και την Σιγκαπούρη. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία αθροιστικά για το διάστημα 2007-2016 οι ΗΠΑ βρίσκονται στην πρώτη θέση (2.405 δις δολ.) με σχεδόν διπλάσια ποσό FDI σε σχέση με την δεύτερη στην κατάταξη Κίνα (1.168 δις δολ.).

3. ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ – ΗΠΑ

(ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ & ΓΡ. ΟΕΥ ΣΙΚΑΓΟΥ)

Η **συνεργασία ΕΕ – ΗΠΑ** ξεκίνησε, επίσημα, με τη Διατλαντική Δήλωση (Transatlantic Declaration, 1990) και τον Δεκέμβριο του 1995 συμπληρώθηκε από το κείμενο της Νέας Διατλαντικής Ημερήσιας Διάταξης (New Transatlantic Agenda). Το 1998 στη Διάσκεψη Κορυφής ΕΕ – ΗΠΑ, στο Λονδίνο, συμφωνήθηκαν κοινοί στόχοι σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος, καθώς και χρονοδιάγραμμα δράσεων για την επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων. Το 2007 συστάθηκε το Διατλαντικό Οικονομικό Συμβούλιο (Transatlantic Economic Council – TEC), για την περαιτέρω προώθηση των προσπαθειών ενίσχυσης της διατλαντικής οικονομικής συνεργασίας.

Στο πλαίσιο του TEC, το 2011 συστάθηκε η Ομάδα Εργασίας Υψηλού Επιπέδου «Ανταγωνιστικότητα και Ανάπτυξη» με σκοπό τον προσδιορισμό εκείνων των πολιτικών και μέτρων που θα ενισχύσουν το εμπόριο και τις επενδύσεις μεταξύ ΕΕ – ΗΠΑ και απώτερο σκοπό τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την οικονομική ανάπτυξη και τη διεθνή ανταγωνιστικότητα. Η τελική έκθεση της ΟΕ παραδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2013. Τον Ιούνιο του ίδιου έτους, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε τις οδηγίες διαπραγμάτευσης της **Διατλαντικής Εταιρικής Σχέσης Εμπορίου και Επενδύσεων** (TTIP: Transatlantic Trade and Investment Partnership) .

Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων – TTIP

Από το 2013 έως τα τέλη του 2016 έλαβαν χώρα 15 γύροι διαπραγματεύσεων¹⁶. Εκπρόσωπος των ΗΠΑ σε αυτές τις συνομιλίες ήταν ο τότε Αντιπρόσωπος των ΗΠΑ για το Εμπόριο¹⁷ (USTR) Michael Froman, ενώ την ευρωπαϊκή πλευρά εκπροσωπούσε στις συνομιλίες ο Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Εμπορίου της Ε. Επιτροπής, Ignacio Garcia Bercero¹⁸.

Όπως προαναφέρθηκε, η κυβέρνηση του Προέδρου Trump έχει αναθεωρήσει τη θέση της έναντι της TTIP, όπως αντίστοιχα και έναντι όλων των περιφερειακών εμπορικο-οικονομικών συμφωνιών. Από το 2016 και έκτοτε, δεν έχει πραγματοποιηθεί νέος γύρος διαπραγματεύσεων. Ουσιαστικά, οι συνομιλίες μεταξύ των δύο πλευρών έχουν τεθεί, τουλάχιστον προσωρινά, σε παύση. Αν και τον Απρίλιο του 2018 ο Αμερικανός Υπουργός Εμπορίου με δηλώσεις του φαίνεται να δημιουργεί προσδοκίες για επανέναρξη των συνομιλιών, κάτι τέτοιο δεν φαίνεται εφικτό στο άμεσο μέλλον.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η TTIP επρόκειτο να αποτελέσει τη μεγαλύτερη οικονομικού περιεχομένου συμφωνία στον κόσμο, επηρεάζοντας περίπου στο 50% των παγκόσμιων οικονομικών συναλλαγών (ύψους σχεδόν 1 τρις ευρώ σε αξία αγαθών και υπηρεσιών). Η διατλαντική συμφωνία είχε ως στόχο τη διαμόρφωση ενός νέου πλαισίου συνεργασίας με κύρια χαρακτηριστικά την εξάλειψη διαδικαστικών και δασμολογικών εμποδίων, όπως και την εναρμόνιση κανονισμών και ρυθμίσεων, με απώτερο στόχο τη δημιουργία μίας ελεύθερης ζώνης εμπορίου και επενδύσεων.

Κύριος στόχος των ΗΠΑ και της ΕΕ ήταν αμφότερες να αυξήσουν την ικανότητα των επιχειρήσεών τους να γίνουν πιο ανταγωνιστικές στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία, εξαλείφοντας τους δασμούς, τους περιττούς κανονισμούς και τα γραφειοκρατικά εμπόδια που καθιστούν το διατλαντικό εμπόριο περίπλοκο και δαπανηρό. Σημειώνεται πως το 80% από τα οφέλη της TTIP εντοπίζεται στις περικοπές των δαπανών που επιβάλλουν οι γραφειοκρατικές διαδικασίες και κανονισμοί. Με την TTIP προωθούνταν κοινά πρότυπα ασφαλείας, ενώ αποφεύγονταν οι διπλοί έλεγχοι.

Παράλληλα, η TTIP άνοιγε το πεδίο εκατέρωθεν του ατλαντικού για επενδύσεις, αφού προσέφερε στους επενδυτές τους επιχειρηματίες να επενδύσουν και τους καταναλωτές να αγοράσουν. Επίσης, περιορίζοντας ακόμη περισσότερο τους δασμούς, θα κόστιζε λιγότερο για τις επιχειρήσεις να εξάγουν τα προϊόντα τους, συνεπώς οι καταναλωτές θα επωφελούνταν από χαμηλότερες τιμές και μεγαλύτερη ποικιλία σε διεθνή προϊόντα.

Πέραν των πλεονεκτημάτων, η Διατλαντική συμφωνία είχε εγείρει και από ευρωπαϊκής πλευράς ανησυχίες, κυρίως αναφορικά με την ενοποίηση των προδιαγραφών και τις ρυθμίσεις κανονιστικού πλαισίου, όπως π.χ. για τα τρόφιμα και συγκεκριμένα σε ότι αφορά τη χρήση φυτοφαρμάκων αλλά και γενετικά τροποποιημένων τροφίμων. Πολλές ευρωπαϊκές κοινωνικές ομάδες έχουν εκφράσει τον προβληματισμό τους για τα περιβαλλοντικά και τα διατροφικά ζητήματα που συνδέονται με το θέμα των μεταλλαγμένων προϊόντων (GMOs), αλλά και των ευρωπαϊκών προϊόντων ονομασίας προέλευσης/ γεωγραφικής ένδειξης (ΠΟΠ/ΠΓΕ).

¹⁶ Βλ. αναλυτικά σε ιστοσελίδα Ευρ. Επιτροπής: <http://bit.ly/1YnzdMC>

¹⁷ US Trade Representative: <https://ustr.gov/>

¹⁸ Βιογραφικό Σημείωμα Ignacio Garcia Bercero: <http://bit.ly/1CEuauam>

4. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΑ

(ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)

Διμερές Εμπόριο Ελλάδος – Η.Π.Α.

		2016	2017	Ποσοστιαία Μεταβολή
Αξία ελληνικών εξαγωγών σε ΗΠΑ	ΕΛΣΤΑΤ (σε εκ. €)	1.095,4	1.122,8	+2,5%
	US ITC (σε εκ. \$)	1.227,8	1.257,7	+2,4%
	US ITC (σε εκ.€*)	1.144,3	1.172,1	+2,4%
Αξία εισαγωγών από ΗΠΑ	ΕΛΣΤΑΤ (σε εκ. €)	661,5	752,7	+12,2%
	US ITC (σε εκ. \$)	700,9	914,6	+23,4%
	US ITC (σε εκ.€*)	646,9	844,2	+23,4%
Σύνολο διμερούς εμπορίου	ΕΛΣΤΑΤ (σε εκ. €)	1.756,9	1.875,5	+6,4%
	US ITC (σε εκ. \$)	1.928,7	2.172,3	+11,3%
	US ITC (σε εκ.€*)	1.791,2	2.016,3	+11,3%
Εμπορικό Ισοζύγιο	ΕΛΣΤΑΤ (σε εκ. €)	+433,9	+370,1	-14,7%
	US ITC (σε εκ. \$)	+526,8	+343,1	-35%
	US ITC (σε εκ.€*)	+497,4	+327,9	-35%

* Μετατροπή δολ. ΗΠΑ σε ευρώ βάσει σταθμισμένης ετήσιας ισοτιμίας 2017: 1 \$ = 0,923 €

Πηγή: IRS.gov

A. Γενικές παρατηρήσεις διμερούς εμπορίου Ελλάδος – Η.Π.Α.

(ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία αρμοδίας αμερικανικής αρχής Η.Π.Α. (“U.S.A. International Trade Commission – I.T.C.”), οι ελληνικές **εξαγωγές** αγαθών στις Η.Π.Α. κατέγραψαν το 2017 **άνοδο 2,4%**, σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2016). Ειδικότερα, η αξία των εξαγωγών της Ελλάδας, κατά το 2017, ανήλθε στα 1.257,7 εκ. δολ., έναντι 1.227,8 εκατ. δολ. το 2016. Σημειωτέον ότι τα ανωτέρω ποσά, μετατρεπόμενα σε ευρώ βάσει της σταθμισμένης ετήσιας ισοτιμίας 2017 (1 δολ.= 0,923 ευρώ), ανέρχονται σε 1.172,1 εκ. ευρώ για το 2017, έναντι 1.144,3 ευρώ το 2016. **Επισημαίνεται ότι η αξία των ελληνικών εξαγωγών εμφανίζεται, βάσει των αμερικανικών στοιχείων, κατά 50 περίπου εκατ. ευρώ μεγαλύτερη, σε σύγκριση με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.**

Βάσει των αμερικανικών στοιχείων, σημαντική άνοδο καταγράφει η πορεία των **αμερικανικών εξαγωγών** προς την Ελλάδα, με την αξία τους να ανέρχεται στα 914,6 εκ. δολ. για το 2017, έναντι 700,9 εκ. δολ. για το 2016 (**άνοδος 23,4 %**). Τα ανωτέρω ποσά, μετατρεπόμενα σε ευρώ βάσει της σταθμισμένης ετήσιας ισοτιμίας 2017 (1 δολ.= 0,923 ευρώ), ανέρχονται σε 844,2 εκ. ευρώ για το 2017, έναντι 646,9 για το 2016. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, η αξία των αμερικανικών εξαγωγών στην Ελλάδα για το 2017 καταγράφεται σε 752,7 εκατ. Ευρώ, έναντι 661,5 εκ. ευρώ το 2016 (άνοδος 12,2%). **Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ωστόσο η σημαντική απόκλιση της αξίας των αμερικανικών εξαγωγών, όπως αυτή καταγράφεται από την ΕΛΣΤΑΤ και την U.S.A.-I.T.C. αντιστοίχως, η οποία ανέρχεται στα 91,5 εκατ. Ευρώ.**

Αναφορικά με τον συνολική αξία του διμερούς εμπορίου, σύμφωνα με την U.S.A.-I.T.C. το 2017 ανήλθε σε 2.172,3 εκατ. δολ., παρουσιάζοντας έτσι άνοδο 11,3% σε σχέση με το 2016 (1.928,7 εκ. δολ.). Τα ανωτέρω ποσά, μετατρεπόμενα σε ευρώ βάσει της σταθμισμένης ετήσιας ισοτιμίας 2017 (1 δολ.= 0,923 ευρώ), ανέρχονται σε 2.016,3 εκ. για το 2017, έναντι 1.791,2 εκ. για το

2016. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το 2017 το σύνολο του διμερούς εμπορίου ανήλθε σε 1.875,5 εκατ. ευρώ, έναντι 1.756,9 εκ. το 2016, σημειώνοντας έτσι άνοδο 6,4%. **Η Ελλάδα παραμένει αρκετά χαμηλά στην κατάταξη των εμπορικών εταίρων των ΗΠΑ, ευρισκόμενη στην 77η θέση.**

Σημειώνεται, τέλος, ότι η Ελλάδα εμφανίζει, για έκτη συνεχόμενη χρονιά, πλεόνασμα στο εμπορικό της ισοζύγιο έναντι των ΗΠΑ, το οποίο, βάσει των στοιχείων της U.S.A.-I.T.C., ανέρχεται σε 343,1 εκατ. δολ. (327,9 εκ. Ευρώ σε ισοτιμία 2017) και βάσει των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ σε 370,1 εκατ. Ευρώ (πτώση 14,7% και 35% αντιστοίχως, έναντι του 2016).

B. Κορυφαία 20 ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα σε Η.Π.Α. έτους 2017:

(ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)

Σύμφωνα με τα στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, τα 20 κορυφαία προϊόντα (κατά τετραψήφιους κωδικούς συνδυασμένης ονοματολογίας) που εξήχθησαν από την Ελλάδα στις ΗΠΑ το 2017 είναι τα ακόλουθα:

α/α	Κωδικός Προϊόντος	Περιγραφή προϊόντος (κατά 4-ψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας)	2016 (σε ευρώ)	2017 (σε ευρώ)
1	2710	Λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά και συναφή παρασκευάσματα	191.673.504	191.270.542
2	2005	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξύδι, μη κατεψυγμένα	112.009.984	126.364.215
3	2523	Τσιμέντα υδραυλικά, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα που δεν είναι σε σκόνη	104.863.344	97.554.224
4	99SS	Προϊόντα εμπιστευτικού εμπορίου	69.637.751	80.097.593
5	7606	Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο	56.957.307	53.008.720
6	2713	Οπτόανθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο κλπ	3.125.367	43.262.307
7	1509	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του	33.412.161	37.038.520
8	8533	Αντιστάσεις ηλεκτρικές, ρεοστάτες και ποτενσιόμετρα (εκτός από θερμαντικές αντιστάσεις)	33.146.613	27.426.264
9	7411	Σωλήνες από χαλκό	22.063.076	25.924.846
10	0406	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	24.424.080	25.484.059
11	7306	Σωλήνες και κοίλα είδη με καθορισμένη μορφή, από σίδηρο ή χάλυβα	19.177.129	24.025.920
12	0302	Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εκτός από φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304)	24.272.149	23.760.885
13	6802	Πέτρες κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική, φυσικές, άλλες από σχιστόλιθο, επεξεργασμένες και τεχνουργήματα από αυτές	23.463.163	23.524.743
14	8803	Μέρη από ιπτάμενα και διαστημικά οχήματα των κλάσεων 8801 και 8802	26.854.813	22.589.517
15	2001	Λαχανικά, καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα με ξύδι ή οξικό οξύ	16.327.044	21.278.859
16	7305	Σωλήνες, κυκλικής διατομής που παράγονται από πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή χάλυβα	49.049.112	19.142.174
17	2204	Κρασιά από νωπά σταφύλια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα εμπλουτισμένα με αλκοόλη κρασιά.	10.865.766	12.470.560
18	2530	Βερμικουλίτης, περλίτης κλπ ορυκτά	10.688.012	12.247.287

19	2008	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα	24.622.211	11.735.161
20	2106	Παρασκευάσματα διατροφής που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	5.485.379	10.520.696
ΣΥΝΟΛΟ:				888.727.092
% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών σε Η.Π.Α.				79,1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σύμφωνα με την U.S.A.-I.T.C., τα 20 κορυφαία προϊόντα (κατά τετραψήφιους κωδικούς συνδυασμένης ονοματολογίας) που εξήχθησαν από την Ελλάδα στις ΗΠΑ το 2017 είναι τα εξής:

α/α	Κωδικός Προϊόντος	Περιγραφή προϊόντος (κατά 4-ψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας)	2016 (σε \$ ΗΠΑ)	2017 (σε \$ ΗΠΑ)
1	2005	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, μη κατεψυγμένα	129.781.037	154.492.049
2	8212	Ξυράφια και οι λεπίδες τους	116.851.918	118.519.839
3	2523	Τσιμέντα υδραυλικά, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα που δεν είναι σε σκόνη	122.015.861	104.218.431
4	7606	Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο	59.133.058	61.306.540
5	8716	Ρυμουλκούμενα και ημιρυμουλκούμενα για κάθε είδους οχήματα	30.760.604	55.708.651
6	2710	Λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά και συναφή παρασκευάσματα	61.600	50.751.717
7	1509	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του	38.738.834	43.406.433
8	2008	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα	54.678.673	37.228.243
9	8533	Αντιστάσεις ηλεκτρικές, ρεοστάτες και ποτενσιόμετρα (εκτός από θερμαντικές αντιστάσεις)	42.128.484	29.800.960
10	0406	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	27.615.754	29.538.324
11	7411	Σωλήνες από χαλκό	23.776.986	28.639.508
12	7306	Σωλήνες και κοίλα είδη με καθορισμένη μορφή, από σίδηρο ή χάλυβα	16.784.205	27.875.632
13	6802	Πέτρες κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική, φυσικές, άλλες από σχιστόλιθο, κύβοι, ψηφίδες και παρόμοια είδη	28.494.056	27.754.480
14	2714	Άσφαλτοι εν γένει φυσικές. Σχίστες και άμμος, ασφαλτούχα Ασφαλίτες και πετρώματα ασφαλτούχα	0	27.015.325
15	0305	Ψάρια αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ψάρια καπνιστά	28.484.523	26.683.973
16	0302	Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εκτός από φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304)	24.185.127	22.362.592
17	8803	Μέρη από ιπτάμενα και διαστημικά οχήματα	21.947.316	20.190.460
18	2401	Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί	23.286.497	19.431.900
		Απορρίμματα καπνού		
19	9801	Επανεξαγωγή αντικειμένων προς επισκευή	26.806.700	17.511.646
20	2709	Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο)	0	15.984.972
ΣΥΝΟΛΟ:				918.421.675
% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών σε Η.Π.Α.				73%

Πηγή: U.S.A.-I.T.C.

Παρατηρήσεις – Επισημάνσεις κατά επί μέρους εξαγόμενα προϊόντα –

Αποκλίσεις στοιχείων:

(ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)

1. Σύμφωνα με στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, το πρώτο εξαγόμενο προϊόν της Ελλάδας στις ΗΠΑ το 2017 ήταν τα πετρελαιοειδή, με 4-ψήφιο κωδικό 2710 («Λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά και συναφή παρασκευάσματα»), με συνολική αξία 191.270.542 εκ. Ευρώ (έναντι 191.673.504 Ευρώ το 2016). Σημειωτέον ωστόσο ότι για το ίδιο προϊόν (Κωδικός Προϊόντος 2710 και στις δύο περιπτώσεις), παρατηρείται απόκλιση στην καταγραφή της αρμόδιας αμερικανικής υπηρεσίας (καταγεγραμμένη αξία 50.751.717 δολ. ΗΠΑ)
2. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, το πρώτο εξαγόμενο προϊόν της Ελλάδας στις ΗΠΑ ήταν τα «Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξύδι, μη κατεψυγμένα» (4-ψήφιος κωδικό 2005), με συνολική αξία 126,4 εκατ. Ευρώ, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ και 154,5 εκ. δολ. ΗΠΑ, σύμφωνα με την U.S.A.-I.T.C. Υπογραμμίζεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των εν λόγω εξαγωγών αφορά στις παρασκευασμένες ή διατηρημένες σε άρμη επιτραπέζιες ελιές (6-ψήφιος κωδικός 200570), η αξία των οποίων ανήλθε σε 145,6 εκ. δολ. ΗΠΑ το 2017, έναντι 121,8 εκ. δολ. ΗΠΑ το 2016 (άνοδος 16,4%), γεγονός που τις κατατάσσει για άλλη μια χρονιά στο σημαντικότερο ελληνικό εξαγόμενο αγροτικό προϊόν στις Η.Π.Α.
3. Υπογραμμίζεται το γεγονός ότι για την U.S.A.-I.T.C, το 2ο σημαντικότερο ελληνικό προϊόν που εξήχθη στις ΗΠΑ το 2017 ήταν τα ξυραφάκια (με αξία 118,5 εκ. δολ.), τη στιγμή που η ΕΛΣΤΑΤ δεν καταγράφει καν το ανωτέρω προϊόν.
4. Για ακόμα μια χρονιά καταγράφεται καθίζηση των εξαγωγών σωλήνων κυκλικής διατομής, που παράγονται από προϊόντα έλασης σιδήρου και χάλυβα (4-ψήφιος κωδικός 7305), οι οποίες ανήλθαν σε 19, 1 εκατ. Ευρώ το 2017, έναντι 49 εκατ. Ευρώ το 2016. Αντιθέτως, παρουσιάζεται άνοδος στην αξία των εξαγωγών προϊόντων με κωδικό 7411-«Σωλήνες από χαλκό» και 7306-«Σωλήνες με κοίλα είδη από χάλυβα και σίδηρο», με 25,9 εκ. Ευρώ έναντι 22 εκ. Ευρώ το 2016 και 24 εκ. Ευρώ έναντι 19,2 εκ. Ευρώ το 2016 αντιστοίχως.
5. Αισθητή πτώση εμφανίζουν οι εξαγωγές σε τσιμέντο, με 104,2 εκ. δολ ΗΠΑ για το 2017, έναντι 122 εκ. δολ. ΗΠΑ για το 2016 (πτώση 14,6%), ενώ η U.S.A.-I.T.C καταγράφει μικρή άνοδο των εξαγωγών προϊόντων αλουμινίου (61,3 εκ. δολ. το 2017, έναντι 59,1 εκ. δολ. το 2016), τη στιγμή που η ΕΛΣΤΑΤ μετρά μικρή μείωση των ίδιων προϊόντων (53 εκ. Ευρώ το 2017, έναντι 57 εκ. το 2016).
6. Αξίζει να επισημανθεί η σταθερά ανοδική πορεία των ελληνικών εξαγωγών στα τρόφιμα-ποτά, τα οποία αντιπροσωπεύουν συνολικά το 25% των εξαγωγών της Ελλάδας στις Η.Π.Α., με τις προοπτικές περαιτέρω αύξησής τους να διανοίγονται εξαιρετικά ευνοϊκές (4,8% άνοδος, σε σύγκριση με το 2016). Πέραν της εντυπωσιακής αύξησης των εξαγωγών επιτραπέζιων ελιών, στην οποία ήδη αναφερθήκαμε, αξίζει να σημειωθεί η ανοδική πορεία του ελαιολάδου (36,8 εκ. Ευρώ το 2017 έναντι 33,4 εκ. Ευρώ το 2016), το συντριπτικό ποσοστό του οποίου (περίπου το 97%) είναι εξαιρετικής ποιότητας έξτρα παρθένο. Επίσης, αύξηση παρατηρείται και στα τυροκομικά προϊόντα με 25,5 εκ. Ευρώ το 2017 έναντι 24,4 εκατ. Ευρώ το 2016, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Σταθερή, παρά τη μερική μείωση κρίνεται η παρουσία των ιχθυηρών, με τους διάφορους κωδικούς να αθροίζουν αξία περίπου 50 εκ. δολ. ΗΠΑ, σύμφωνα με τα στοιχεία της U.S.A.-I.T.C. Τέλος, αξίζει να επισημανθεί η σταθερή άνοδος του κρασιού, με την ΕΛΣΤΑΤ να καταγράφει αξία 12,4 εκ. Ευρώ για το 2017, έναντι 10,8 για το 2016 (άνοδος 13%) και την U.S.A.-I.T.C να καταγράφει αξία 13,1 εκ. δολ. ΗΠΑ για το 2017, έναντι 11,6 για το 2016 (άνοδος 13,1%).
7. Έτερη σημαντική απόκλιση στα στοιχεία των ελληνικών και αμερικανικών στατιστικών αρχών συνιστά το γεγονός ότι **η ΕΛΣΤΑΤ καταγράφει τα προϊόντα εμπιστευτικού εμπορίου (κωδικός 99SS) ως το 4ο εξαγόμενο προϊόν μας με 80 εκ. ευρώ, ενώ η αμερικανική αρχή δεν προβαίνει σε σχετική καταγραφή. Ομοίως, ενώ η αμερικανική πλευρά καταγράφει τα καπνά ως το 18ο σημαντικότερο ελληνικό προϊόν με 19,4 εκ. δολ. ΗΠΑ, η ΕΛΣΤΑΤ τα κατατάσσει πολύ χαμηλότερα, με αξία 7,6 εκ. Ευρώ.**

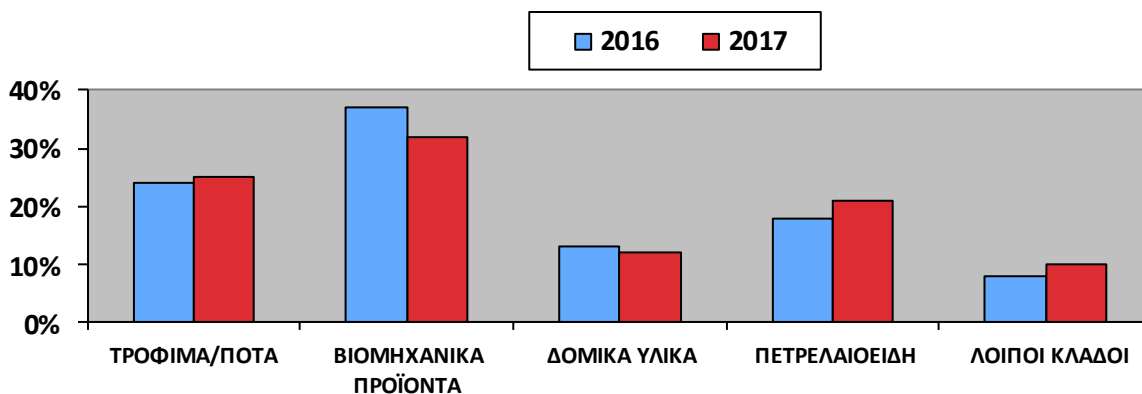
Ανάλυση ελληνικών εξαγωγών σε Η.Π.Α. κατά κλάδο (2016 – 2017):

(ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)

Όπως φαίνεται και στο κατωτέρω γράφημα, οι ελληνικές εξαγωγές στις ΗΠΑ έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό τη διασπορά τους σε τέσσερις ευρύτερες κατηγορίες/κλάδους προϊόντων, ήτοι:

- 1) Τρόφιμα/Ποτά,
- 2) Βιομηχανικά προϊόντα (προϊόντα χαλκού, σιδήρου, αλουμινίου, χημικά, πλαστικά κλπ),
- 3) Δομικά υλικά και
- 4) Πετρελαιοειδή.

Από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τη διετία 2016 – 2017 συγκρατείται η σταθερή άνοδος των τροφίμων/ποτών, που καταλαμβάνουν μερίδιο 25% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών για το 2017, έναντι 24% για το 2016 και η συνεχιζόμενη πτώση των βιομηχανικών προϊόντων, που καταλαμβάνουν πλέον μερίδιο 32% για το 2017, έναντι 37% για το 2016, τη στιγμή που τα πετρελαιοειδή, με μερίδιο 21% το 2017 έναντι 18% το 2016, καταγράφουν αξιοσημείωτη άνοδο. Μικρή πτώση καταγράφουν και τα δομικά υλικά, που το 2017 κατέλαβαν μερίδιο 12% έναντι 13% το 2016. Στους λοιπούς κλάδους, όπου συμπεριλαμβάνονται πάσης φύσεως έτερα προϊόντα, όπως βιοτεχνικά, καπνικά, μη ταξινομημένα κλπ παρατηρείται μια σχετική άνοδος με μερίδιο 10% το 2017, έναντι 8% το 2016.

Κορυφαία 15 εισαγόμενα προϊόντα από ΗΠΑ – 2017

(ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, τα 15 κορυφαία προϊόντα (κατά τετραψήφιους κωδικούς συνδυασμένης ονοματολογίας) που εισήχθησαν στην Ελλάδα από τις Η.Π.Α. το 2017 είναι τα εξής:

α/α	Κωδικός Προϊόντος	Περιγραφή Προϊόντος (κατά τετραψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας)	2016 (εκ. ευρώ)	2017 (εκ. ευρώ)
1	99SS	Προϊόντα εμπιστευτικού εμπορίου	4,9	198,2
2	2713	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο κλπ	39,8	67,5
3	7204	Απορρίμματα και θραύσματα σιδήρου ή χάλυβα	32,2	53,6
4	8803	Μέρη από ιπτάμενα και διαστημικά οχήματα των κλάσεων 8801 και 8802	84,7	35,2
5	8903	Θαλαμηγοί (γιωτ) και άλλα σκάφη αναψυχής ή αθλητισμού. Κωπήλατοι λέμβοι και μονόξυλα (κανώ)	3,3	28,8

6	3004	Φάρμακα	17,3	21,9
7	0802	Καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί	26,5	21,4
8	9018	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση	14,9	14,2
9	4703	Πολτοί χημικοί από ξύλο με ανθρακικό νάτριο ή θειικό άλας	12,1	10,9
10	8471	Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες, και μονάδες αυτών	4,3	9,6
11	8517	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία ή την ενσύρματη τηλεγραφία	6,7	8,6
12	2208	Αιθυλική αλκοόλη μη μετουσιωμένη	7,9	7,9
13	9504	Παιχνίδια συντροφιάς, παιχνίδια που λειτουργούν με μηχανισμό, τα σφαιριστήρια (μπιλιάρδα) κλπ	0,2	7,7
14	2401	Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί. Απορρίμματα καπνού	4,7	7,4
15	9021	Ορθοπεδικές συσκευές και άλλες ορθοπεδικές διατάξεις και άλλα είδη προθετικής	7,3	6,9
ΣΥΝΟΛΟ:				500,1
% επί του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών από Η.Π.Α.				66,5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σύμφωνα με την U.S.A.-I.T.C., τα 15 κορυφαία προϊόντα (κατά τετραψήφιους κωδικούς συνδυασμένης ονοματολογίας) που εισήχθησαν στην Ελλάδα από τις ΗΠΑ το 2017 είναι τα εξής:

α/α	Κωδικός Προϊόντος	Περιγραφή Προϊόντος (κατά τετραψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας)	2016 (σε εκ. \$)	2017 (σε εκ. \$)
1	8802	Αεροσκάφη με κινητήρα	90,7	166,7
2	9033	Μέρη και εξαρτήματα για μηχανήματα, συσκευές, όργανα ή άλλα είδη του κεφαλαίου 90, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού στο κεφάλαιο 90	44,6	80,2
3	2713	Οππάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο κλπ	28,8	63
4	7204	Απορρίμματα και θραύσματα σιδήρου ή χάλυβα	42,1	52,2
5	0802	Καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί	22,8	28
6	3004	Φάρμακα	15,9	25
7	8526	Συσκευές ραδιοανίχνευσης και ραδιοβόλισης (ραντάρ), συσκευές ραδιοαυσιπλοΐας και συσκευές ραδιοτηλεχειρισμού	0,3	24
8	9880	Εξαγωγικά φορτία χαμηλής αξίας	16,5	20,9
9	9018	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση	17,4	14,6
10	9504	Παιχνίδια συντροφιάς, παιχνίδια που λειτουργούν με μηχανισμό, τα σφαιριστήρια (μπιλιάρδα) κλπ	0,7	13,2
11	4703	Πολτοί χημικοί από ξύλο με ανθρακικό νάτριο ή θειικό άλας	12,7	13
12	8517	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία ή την ενσύρματη τηλεγραφία	13,7	12,6
13	8803	Μέρη από ιπτάμενα και διαστημικά οχήματα των κλάσεων 8801 και 8802	5,3	12
14	8471	Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες, και μονάδες αυτών	5,7	11,7
15	8800	Επιβατικά αεροσκάφη και μέρη αυτών	11,4	10,6
ΣΥΝΟΛΟ:				547,7
% επί του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών από Η.Π.Α.				60%

Πηγή: US International Trade Commission

Αναφορικά με τα σημαντικότερα εισαγόμενα στην Ελλάδα αμερικανικά προϊόντα, σημειώνεται ότι το συντριπτικό ποσοστό αυτών αποτελούν βιομηχανικά προϊόντα. Σύμφωνα με την ΕΣΤΑΤ, το πρώτο εισαγόμενο στην Ελλάδα προϊόν από τις ΗΠΑ για το 2017, αξίας 198,2 εκ. Ευρώ, εμπίπτει στην κατηγορία «Προϊόντα Εμπιστευτικού Εμπορίου», ενώ για την U.S.A.-I.T.C. το πρώτο προϊόν εμπίπτει στην κατηγορία «Αεροσκάφη με κινητήρα», με αξία 166,7 εκ. δολ. ΗΠΑ. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι πίνακες των δύο αρχών παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις, με χαρακτηριστικότερες τις περιπτώσεις των καταγραφών της ΕΛΣΤΑΤ 8803-«Μέρη

από ιπτάμενα και διαστημικά οχήματα των κλάσεων 8801 και 8802», 8903- «Θαλαμηγοί και άλλα σκάφη αναψυχής κλπ», 2208-«Αιθυλική Αλκοόλη», 2401-«Καπνά ακατέργαστα» και 9021-«Ορθοπεδικές συσκευές και άλλες ορθοπεδικές διατάξεις» που δεν συμπεριλαμβάνονται στα 15 κορυφαία από πλευράς αξίας εισαγόμενα από τις ΗΠΑ προϊόντα, με βάση την αντίστοιχη καταγραφή της U.S.A.-I.T.C.

Αντιστοίχως, οι καταγραφές της U.S.A.-I.T.C. 9033-«Μέρη και εξαρτήματα για μηχανήματα, συσκευές, όργανα ή άλλα είδη του κεφαλαίου 90, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού στο κεφάλαιο 90», 8526-«Συσκευές ραδιοανίχνευσης και ραδιοβόλισης (ραντάρ), συσκευές ραδιοναυσιπλοΐας και συσκευές ραδιοτηλεχειρισμού» και 8800-«Επιβατικά αεροσκάφη και μέρη αυτών» δεν συμπεριλαμβάνονται στα 15 κορυφαία από πλευράς αξίας εισαγόμενα από τις ΗΠΑ προϊόντα, με βάση την αντίστοιχη καταγραφή της ΕΛΣΤΑΤ.

Διμερείς Επενδυτικές Ροές

(ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)

Ξένες πηγές (ΒΕΑ, ΔΝΤ, ΟΟΣΑ)

Οι **αμερικανικές επενδύσεις στην Ελλάδα**, σύμφωνα με στοιχεία του αμερικανικού Γραφείου Οικονομικών Αναλύσεων (ΒΕΑ), ανήλθαν το 2016 σε 628 εκατ. δολ., σημειώνοντας αύξηση κατά 3,8% σε σχέση με το 2015. Οι ελληνικές επενδύσεις στις ΗΠΑ το 2016 ανήλθαν στα 683 εκατ. δολ., σημειώνοντας αύξηση κατά 7,2% σε σχέση με το 2015.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου βάση των στοιχείων που παρέχουν οι χώρες μέλη του¹⁹, οι ΗΠΑ καταλαμβάνουν την 3^η θέση ως χώρα προορισμού των ελληνικών ΑΞΕ (μετά την Κύπρο και την Ρουμανία) για το 2016, με αξία 2.472 εκατ. δολ. Παρατηρείται ωστόσο σημαντική απόκλιση σε σχέση με τα αντίστοιχα στοιχεία που συνέλεξε το ΔΝΤ από τις ΗΠΑ, όπου το ποσό που καταγράφεται είναι πολύ χαμηλότερο (684 εκατ. δολ). Όσον αφορά τις ΑΞΕ που προέρχονται από τις ΗΠΑ με προορισμό την Ελλάδα, η απόκλιση των ποσών για το έτος 2016 είναι συγκριτικά πολύ μικρότερη (628 εκατ. δολ επίσημα στοιχεία των ΗΠΑ, 541 εκατ. δολ. επίσημα στοιχεία από την Ελλάδα).

Ελληνικές πηγές (Τράπεζα της Ελλάδος, Enterprise Greece)

Οι εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με την αξία των ΑΞΕ από τις ΗΠΑ στην Ελλάδα και των ελληνικών ΑΞΕ με προορισμό τις ΗΠΑ εμφανίζονται διαφοροποιημένες σε σχέση με τις αμερικανικές πηγές, με βασική διαφορά την επαναφορά των επενδυτικών ροών σε θετικό πρόσημο, ήδη από το 2014 (βλ. κάτωθι Πίνακα):

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: Διμερείς επενδυτικές σχέσεις Ελλάδας – ΗΠΑ (εκατ. €)²⁰

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Αμερικανικές ΑΞΕ σε Ελλάδα	2.388,4	2.491,6	2.042,4	2.148,0	749,5	788,4	733,0	513,7
Ελληνικές ΑΞΕ σε ΗΠΑ	1.313,8	2.109,9	2.304,1	1.953,2	1.653,9	1.822,6	1.969,2	2.345,6

Σημειώσεις:

α) Συνολικά κεφάλαια (in terms of stocks) τέλος έτους αναφοράς

β) Τα στοιχεία των άμεσων ξένων επενδύσεων περιλαμβάνουν επανεπενδυθέντα κέρδη.

⁴ Πηγή: ΔΝΤ: Coordinated Direct Investment Survey

<http://data.imf.org/?sk=40313609-F037-48C1-84B1-E1F1CE54D6D5&slid=1390030109571>

Direct Investment Position – Outward – as reported by Greece and counterpart economies (Table 3)

²⁰ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/direct.aspx>

Σύμφωνα με την ίδια έκθεση, οι ΗΠΑ το 2016 κατέλαβαν την **9^η θέση μεταξύ των χωρών προέλευσης** των ΑΞΕ στην Ελλάδα (μετά από Ολλανδία, Λουξεμβούργο, Γερμανία, Γαλλία, Ελβετία, Βέλγιο, Ιταλία και Ισπανία) με επενδύσεις συνολικού ύψους 513,7 εκατ. δολ., ενώ οι ΗΠΑ αποτελούν τον **3^ο σημαντικότερο προορισμό** των ελληνικών κεφαλαίων (μετά από Κύπρο και τη Ρουμανία) με επενδύσεις συνολικής αξίας 2.345,6 εκατ. δολ.

Επίσης, όπως αναφέρει έκθεση του Enterprise Greece²¹ οι ΗΠΑ αποτελούν τον 4^ο σημαντικότερο επενδυτή για την Ελλάδα την περίοδο 2006 - 2016 (μετά από τις Γαλλία, Γερμανία και Κύπρο). Σύμφωνα με στοιχεία του ίδιου οργανισμού, το 2017 οι καθαρές ροές ΑΞΕ από τις ΗΠΑ προς τη χώρας μας το 2017 κινήθηκαν στα 18 εκατ. ευρώ, ενώ οι καθαρές ροές ΑΞΕ από την Ελλάδα προς τις ΗΠΑ για το 2017 κινήθηκαν στα 140 εκατ. Ευρώ. Για το διάστημα 2013-2017, αναφέρονται ως σημαντικές αμερικανικές επενδύσεις στην Ελλάδα η απόκτηση μεριδίου της EFG Eurobank Ergasias S.A. από την Capital Group Companies, Inc. έναντι 595 εκατ. Ευρώ τον Μάιο του 2014 και η απόκτηση από την Wellington Management Company LLP μετοχών της Eurobank Properties Real Estate έναντι 85,3 εκατ. Ευρώ τον Ιούνιο του 2014. Τον Μάρτιο του 2015 ωστόσο υπήρξε εκροή 118 εκατ. Ευρώ λόγω αποεπένδυσης της συμμετοχής της Capital Group Companies Inc στο μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank.

Τουρισμός

(ΓΡ. ΟΕΥ ΣΙΚΑΓΟΥ)

Οι συνολικές αφίξεις στην Ελλάδα το 2017 έφτασαν τους 30,16 εκατ. ταξιδιώτες, αυξημένες κατά 7,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, εκ των οποίων **864,9 χιλιάδες ταξιδιώτες** προέρχονταν από τις ΗΠΑ, αυξημένοι κατά 11,1% σε σχέση με το 2016.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Αφίξεις, εισπράξεις & διανυκτερεύσεις Αμερικανών ταξιδιωτών²²

	2014	2015	2016	2017	% Μεταβολή 2016/2017
Αφίξεις (χιλ. άτομα)	591,9	750,3	778,7	864,9	11,1%
Εισπράξεις (εκατ. €)	655,1	943,3	727,9	813,9	11,8%
Διανυκτερεύσεις (εκατ.)	6,8	8,6	8,2	9,5	16,8%

Συνολικά, οι **εισπράξεις²³** από τους Αμερικανούς ταξιδιώτες το 2017 ανήλθαν σε 813,9 εκατ. €, αυξημένες κατά 11,8% σε σχέση με το 2016. Την ίδια περίοδο οι **διανυκτερεύσεις²⁴** των ταξιδιωτών από τις ΗΠΑ ανήλθαν σε 9,5 εκατ., επίσης αυξημένες κατά 16,8%.

Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – ΗΠΑ

(ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις διμερείς οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – ΗΠΑ περιλαμβάνει τα κάτωθι:

- Τις διατάξεις του ΠΟΕ, στον οποίο μετέχουν και οι δύο χώρες.

²¹ Πηγή: <http://www.enterprisegreece.gov.gr/gr/h-ellada-shmera/qiati-ellada/ksenes-ameses-ependyseis>

²² Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος <http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/balance/travelling.aspx>

²³ Συνολικές εισπράξεις (από όλες τις χώρες προέλευσης των ταξιδιωτών) για το 2016: 13,2 δις €

²⁴ Σύνολο διανυκτερεύσεων (από όλες τις χώρες προέλευσης των ταξιδιωτών) για το 2016: 193 εκατ.

- Τις Συμφωνίες εμπορικού περιεχομένου που έχει συνάψει η ΕΕ με τις ΗΠΑ, οι οποίες δημιουργούν το πλαίσιο της Κοινής Εμπορικής Πολιτικής της ΕΕ.
- Τη Συμφωνία-Πλαίσιο για τη Διατλαντική Οικονομική Ολοκλήρωση (Transatlantic Economic Framework), και την Αεροπορική Συμφωνία (Air Transport Agreement) από 30.4.2007.
- Τη Συμφωνία Φιλίας, Εμπορίου και Ναυτιλίας του 1951 (Ν.2893, ΦΕΚ 149/10.07.1954)
- Τη Συμφωνία περί Αποφυγής Διπλής Φορολογίας του 1950 (Ν.Δ. 2548/53, ΦΕΚ Α 231/27.08.1953 - Διορθώσεις σε Φ.Ε.Κ. 333/16.11.1953)
- Τη Συμφωνία για τις εγγυήσεις επενδυμένου κεφαλαίου (Ν.Δ.2424, ΦΕΚ 127/9.5.1953)
- Τη Συμφωνία περί αεροπορικών μεταφορών του 1991 (Ν.2027, ΦΕΚ 51/03.04.1992)
- Τη Συμφωνία αμοιβαίας διοικητικής αρωγής μεταξύ τελωνειακών υπηρεσιών Ελλάδος – ΗΠΑ (Ν.2066, ΦΕΚ 117/7.7.1992)
- Τη Συμφωνία Οικονομικής, Επιστημονικής και Τεχνολογικής, Εκπαιδευτικής και Μορφωτικής Συνεργασίας (Ν.1982, κύρωση το 1991, ΦΕΚ 188/10.12.1991)
- Συμφωνία Κοινωνικής Ασφάλειας μεταξύ Ελλάδας-ΗΠΑ (Νόμος 2186/ΦΕΚ 15/8-2-94, ισχύει από 01.09.1994).
- Το Μνημόνιο για τη σύσταση Επιτροπής Οικονομικής και Εμπορικής Συνεργασίας (1998, ΦΕΚ 144/9.7.1999). Η 6η τακτική σύνοδος ECCC (Economic and Commercial Cooperation Committee) έχει αναβληθεί επί πέντε συναπτά έτη: 2011-2014. Αν και ενδιαφέρον ΗΠΑ για ενίσχυση διμερών οικονομικών σχέσεων με Ελλάδα παραμένει έντονο, εν τούτοις αμερικανική πλευρά υποστηρίζει κυρίως ad hoc προγράμματα/ συνεργασίες που προάγουν συμφέροντα αμφοτέρων σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, όπως: νέων τεχνολογιών και καινοτομίας, βιοτεχνολογίας, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας/ΑΠΕ, τουρισμού.
- Το Μνημόνιο για Τεχνολογική Συνεργασία στα Βαλκάνια (Initiative for Technology Cooperation with the Balkans -ITCB) (Ν.2784, ΦΕΚ 2/7.1.2000)
- Το Πρωτόκολλο προθέσεων για θέματα πρόληψης και αποκατάστασης Φυσικών και Τεχνολογικών Καταστροφών του 2001, (Ν.3073, ΦΕΚ 295/4.12.2002)
- Τη Συνολική Τεχνική Συμφωνία του 2001 (Ν.3108, ΦΕΚ32/1.1.2003)
- Τη Συμφωνία Ασφάλειας Εμπορευματοκιβωτίων (Container Security Initiative) για τη λήψη μέτρων ελέγχου στο λιμένα του Πειραιά σε όλα τα εμπορευματοκιβώτια με προορισμό αμερικανικά λιμάνια, προκειμένου να προληφθεί η άφιξη στο έδαφος των ΗΠΑ επικίνδυνων φορτίων (η Ελλάδα υπέγραψε στις 25.6.2004).
- Το Μνημόνιο Κατανόησης USAID-ΥΠΕΞ με σκοπό την επέκταση της συνεργασίας USAID-Hellenic Aid (ΥΔΑΣ) στον τομέα του τουρισμού. Εν θέματι Μνημόνιο υπεγράφη κατά τη διάρκεια εργασιών της Επιτροπής Οικονομικής και Εμπορικής Συνεργασίας Ελλάδος-ΗΠΑ (ECCC, Ουάσιγκτον 19-20.6.2008).
- Το Μνημόνιο Τεχνικής Συνεργασίας για αναπτυξιακά προγράμματα στον ενεργειακό τομέα στην ΝΑ Ευρώπη μεταξύ USAID και ΚΑΠΕ, ως εκπροσώπου της Hellenic Aid (Ουάσιγκτον, 18.4.2008).
- Το Μνημόνιο Αναπτυξιακής Συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας. Φορείς υλοποίησης του προγράμματος είναι εκ μέρους της ελληνικής πλευράς το ΚΑΠΕ και της αμερικανικής η International Resources Group (IRG). Η συνεργασία έχει ήδη προχωρήσει σε συναντήσεις τεχνικού επιπέδου για ενεργειακές εφαρμογές φυσικού αερίου στην Ουκρανία (υπεγράφη στην Αθήνα στις 23.5.08).

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

(ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Το 2017, η αμερικανική κυβέρνηση, υπό τον Πρόεδρο Donald Trump, ακολούθησε κατά κύριο λόγο πολιτική οικονομικού προστατευτικού, απομακρυνόμενη από τις αξίες της ελεύθερης αγοράς. Με απόφαση του Προέδρου, οι ΗΠΑ αποσύρθηκαν από τις διαπραγματεύσεις για Σύμπραξη των Χωρών του Ειρηνικού (Trans-Pacific Partnership - TPP), ενώ ξεκίνησαν νέο διάλογο για την αναθεώρηση της Συμφωνίας Ελεύθερου Εμπορίου Βόρειας Αμερικής (NAFTA).

Ενδεικτικό της νέας πολιτικής των ΗΠΑ είναι οι πρόσφατες αποφάσεις για την επιβολή δασμών 25% στα εισαγόμενα προϊόντα χάλυβα και 10% στα εισαγόμενα προϊόντα αλουμινίου. Η απόφασή του νέου Προέδρου έχει δεχθεί έντονη κριτική, τόσο εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Βασική προτεραιότητα της αμερικανικής κυβέρνησης είναι ο περιορισμός του εμπορικού της ελλείματος με τους εταίρους της, συμπεριλαμβανόμενης της ΕΕ, που ανέρχεται σε 150 δις δολ. Από την άλλη πλευρά, αξιωματούχοι της ΕΕ αναφέρουν ότι το εμπορικό έλλειμα των ΗΠΑ με την ΕΕ προέρχεται από τη μείωση της ανταγωνιστικότητας των αμερικανικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές, λόγω κυρίως των δομικών ανισοροπιών της αμερικανικής οικονομίας.

Σύμφωνα με προβλέψεις του OECD, ο ρυθμός ανάπτυξης των ΗΠΑ, το 2019 θα ανέλθει σε 2,8%, ωστόσο, αναμένεται να περιοριστεί σε 1,8% το 2020, αν και το εμπορικό τους έλλειμα αναμένεται να μειωθεί. Ο βασικός λόγος της συρρίκνωσης της οικονομίας από το 2020, σύμφωνα με τον OECD, φαίνεται πως είναι οι προκλήσεις για την ανάπτυξη της παραγωγικότητας της οικονομίας, η οποία δύναται να επιτευχθεί μέσω των ιδιωτικών επενδύσεων και τη συμμετοχή στο διεθνή καταμερισμό εργασίας.

Η πολιτική προστατευτισμού που έχει υιοθετήσει ο νέος Πρόεδρος, φαίνεται πως έχει προκαλέσει, καταρχάς, αντιδράσεις στο μεγαλύτερο μέρος της αμερικανικής επιχειρηματικής κοινότητας, καθώς χαρακτηρίζεται – όπως αναφέρει ο εγχώριος και διεθνής τύπος - ως απρόβλεπτη και θα έχει ως αποτέλεσμα την απομάκρυνση σημαντικών εμπορικών εταίρων των ΗΠΑ (π.χ. Κίνα, Ιαπωνία, Μεξικό, Βιετνάμ, Σιγκαπούρη) από την αμερικανική αγορά. Αντίστοιχα, οι εν λόγω αγορές φαίνεται πως έχουν αρχίσει να προσανατολίζονται στην ευρωπαϊκή αγορά.

Ως προς τις διμερείς οικονομικές σχέσεις με την Ελλάδα, όπως προκύπτει και από τα στοιχεία που παρατέθηκαν στην εν λόγω έκθεση, χαρακτηρίζονται από αναξιοποίητες δυνατότητες που δύνανται να δώσουν νέα δυναμική στις επιχειρηματικές σχέσεις των δύο χωρών. Οι τομείς που παρουσιάζουν σημαντικές ευκαιρίες περαιτέρω ανάπτυξης της διμερούς συνεργασίας είναι η ενέργεια (συμπεριλαμβανομένων υδρογονανθράκων και ΑΠΕ), ο τουρισμός και ο ιατρικός τουρισμός, καθώς και ο νευραλγικός κλάδος των νεοφυών επιχειρήσεων (startup).

Ειδικότερα, ως προς τον ενεργειακό τομέα είναι αξιοσημείωτες οι νέες αμερικανικές επενδύσεις στην έρευνα και εξόρυξη σχιστολιθικού αερίου, σε συνδυασμό με την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου που επιτρέπει πλέον την εξαγωγή φυσικού αερίου. Επισημαίνεται ότι, έως το 2020, οι ΗΠΑ αναμένεται να αναδειχθούν στον τρίτο σημαντικότερο εξαγωγέα φυσικού αερίου.

Όσον αφορά τις τουριστικές ροές μεταξύ Ελλάδας – ΗΠΑ, αυτές παραμένουν σε εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο, ειδικά ως προς τις αμερικανικές ταξιδιωτικές ροές με προορισμό τη χώρα μας.

Ένας από τους βασικούς λόγους που δεν έχουν αξιοποιηθεί οι δυνατότητες συνεργασίας στον τουριστικό τομέα φαίνεται πως είναι η έλλειψη απευθείας αεροπορικής σύνδεσης με τις σημαντικότερες αμερικανικές πόλεις. Ιδιαίτερη ώθηση αναμένεται να δώσει η νέα, καθημερινή, απευθείας σύνδεση της Αθήνας με τη Νέα Υόρκη (Newark Airport) από τις αερογραμμές Emirates Airlines που ξεκίνησε το 2017. Σημειώνουμε ότι μικρός αριθμός απευθείας πτήσεων πραγματοποιείται κατά τη θερινή περίοδο και από αμερικανικούς αερομεταφορείς, συνδέοντας όμως αποκλειστικά την Ανατολική ακτή των ΗΠΑ με την Αθήνα. Επίσης, σύμφωνα με εκτιμήσεις μας, ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στον ιατρικό τουρισμό, ο οποίος παρουσιάζει μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης.

Αντίστοιχες δυνατότητες συνεργασίας εντοπίζονται στον κλάδο των νεοφυών επιχειρήσεων, καθώς και στην ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ εταιρειών που σχεδιάζουν προϊόντα έντασης γνώσης, οι οποίες σημειωτέον φαίνεται ότι έχουν αναδειχθεί τα τελευταία έτη σε ένα από τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της ελληνικής οικονομίας.

Πέραν των ευκαιριών που αναφέραμε παραπάνω, η ελληνική επιχειρηματική κοινότητα θα πρέπει να λάβει υπόψη και τα χαρακτηριστικά που αποτελούν τροχοπέδη στην είσοδό τους στην αμερικανική αγορά. Καταρχάς, όπως προαναφέραμε, πρόκειται για μία αγορά με έντονα στοιχεία προστατευτισμού. Ενδεικτικά αναφέρουμε το παράδειγμα του ελαιόλαδου, καθώς κατά καιρούς οι Αμερικανοί παραγωγοί, κυρίως από την California, καταβάλουν συντονισμένες προσπάθειες για να θέσουν μη δασμολογικά εμπόδια στην εισαγωγή του ανταγωνιστικού ευρωπαϊκού ελαιόλαδου, επικαλούμενοι την ανάγκη επιβολής περισσότερων ελέγχων, βάσει μάλιστα διαφορετικών κριτηρίων/ προτύπων από τα ευρωπαϊκά. Γενικότερα, η μη εναρμόνιση των ευρωπαϊκών και των αμερικανικών προτύπων και η ανάγκη υποβολής ξεχωριστού αιτήματος ισοδυναμίας, για κάθε κατηγορία προϊόντων, από κάθε χώρα ξεχωριστά, διαδικασία ιδιαίτερος χρονοβόρα (3-4 έτη), αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στην είσοδο περισσότερων ελληνικών αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων στις ΗΠΑ.

Επίσης, ενώ το μέγεθος της αγοράς αποτελεί κίνητρο για τους Έλληνες εξαγωγείς, ταυτόχρονα αποτελεί και μία πρόσθετη δυσκολία. Καταρχάς εξαιτίας της ανάγκης προσφοράς μεγάλων ποσοτήτων, προκειμένου να είναι σταθερή η παρουσία ενός προϊόντος στην αγορά. Οι μεμονωμένοι Έλληνες παραγωγοί και εξαγωγείς, συνήθως, αδυνατούν να ανταποκριθούν στη ζήτηση αυξημένων ποσοτήτων, λόγω του κατακερματισμού των εξαγόμενων ποσοτήτων με πολλές διαφορετικές επωνυμίες. Πρόσθετα, οι Έλληνες εξαγωγείς θα πρέπει να λάβουν υπόψη το ομοσπονδιακό σύστημα διοίκησης της χώρας που έχει ως αποτέλεσμα τη διαφοροποίηση του θεσμικού πλαισίου ανά Πολιτεία. Παρόλο που οι γενικοί κανόνες/πρότυπα εισαγωγής υιοθετούνται σε ομοσπονδιακό επίπεδο, οι Πολιτείες έχουν τη δυνατότητα να εξειδικεύσουν τις προϋποθέσεις και το κόστος εισαγωγής επιβάλλοντας πρόσθετους κανόνες. Σε αυτό το σημείο επισημαίνουμε ότι οι σημαντικότερες πύλες εισόδου των ελληνικών προϊόντων είναι οι λιμένες της Ανατολικής ακτή (κυρίως Νέα Υόρκη).

Συμπερασματικά, επισημάνουμε ότι αν και παραδοσιακά το μεγαλύτερο μέρος των δράσεων επικεντρώνεται στην Ανατολική Ακτή των ΗΠΑ, υπάρχει σημαντικό περιθώριο ανάπτυξης των ελληνικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τόσο στην Κεντρική Αμερική, όσο και στη Δυτική Ακτή, όπου, μεταξύ άλλων, συγκεντρώνεται η πλειοψηφία των νεοφυών επιχειρήσεων και των εταιρειών του τομέα των ΤΠΕ.